

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
Кафедра психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

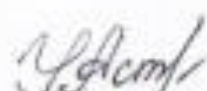

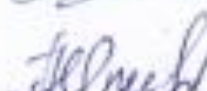

“ ” 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ ІЗ ЗАЛЕЖНИМИ ТА СПІВЗАЛЕЖНИМИ
ЧЛЕНАМИ РОДИНИ

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Сімейна психологія з основами психотерапії»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Розробник	Астремська І. В.	
Завідувача кафедри психології	Лисенкова І. П.	
Гарант освітньої програми	Опанасенко Л.А.	
Т. В.о. директора Навчально-наукового інституту післядипломної освіти	Каблуча В.І.	
Начальник навчально-методичного відділу	Шкірчак С.І.	

Миколаїв – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Технології роботи із залежними та співзалежними членами родини	
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	
Спеціальність	053 Психологія	
Освітня програма	Сімейна психологія з основами психотерапії	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова (цикл професійної підготовки)	
Курс навчання	2	
Навчальний рік	2022-2023 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	-	4-5 триместр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття (семінарські, лабораторні, півгрупові) – години самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
		6 год. 8 год. 76 год.
Відсоток аудиторного навантаження	15,6 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Залік	

Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: розкрити особливості психологічних технологій роботи з залежними та співзалежними членами родини, сприяти формуванню професійно-значущих компетенцій, необхідних для ефективної діяльності сімейного психолога з феноменами залежності та співзалежності.

Завдання:

1. розкрити основні теоретичні моделі, закономірності, чинники та механізми розвитку залежної поведінки людини;
2. проаналізувати основні види залежної поведінки й ступінь поширення в Україні і світі;
3. сформувати адекватне ставлення до осіб, яким властиві різні форми залежної поведінки;
4. розкрити специфіку проблем окремих груп осіб, яким властиві певні прояви залежної поведінки;
5. розширити світоглядний і професійного горизонт студентів в результаті ознайомлення з розвитком такої науково-прикладної галузі психології як психологія залежності;
6. визначити можливості профілактики залежностей на ранніх етапах формування;
7. ознайомити з особливостями психологічної допомоги особам при різних формах залежної поведінки;
8. сприяти формуванню у студентів навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- психологічні особливості феномену “залежності” та “співзалежності”;
- класифікацію залежностей;
- фактори розвитку залежності та співзалежності;
- технології психологічної допомоги залежним та співзалежним членам родини.

має вміти:

- орієнтуватись у сучасній психологічній літературі з психології залежності;
- систематизувати набуті знання з курсу;
- здійснювати психологічний аналіз проблем, які виникають у сім'ях із залежними та співзалежними членами;

- організовувати і надавати діагностичну, корекційну, консультаційну, реабілітаційну, психотерапевтичну допомогу залежним та співзалежним членам родини;
- вести профілактичну діяльність.

Програмні компетенції

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність регенерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгові, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватись у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватись загальнолюдськими цінностями.
- СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Очікувані програмні результати навчання:

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
- ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та просвітницькі програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про завершення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

2. Програма навчальної дисципліни

Заочна форма

№ п. п.	Теми	Лекції /год.	Групові / год.	Самостійна робота
1	Психологічні передумови формування залежної поведінки	2	4	7
2	Класифікація залежностей			8
3	Основні етапи виникнення залежності			8
4	Психологічна допомога членам родини з різними видами залежностей: індивідуальна та групова робота			8
5	Психологічна реабілітація залежних членів родини: ефективні інноваційні технології	2	2	7
6	Психологічна профілактика залежностей			8
7	Феномен співзалежності та його симптоми			7
8	Соціальні моделі співзалежної поведінки членів родини			8
9	Технологія роботи з співзалежними членами родини	2	2	7
10	Особливості психологічної профілактики співзалежності членів родини			8
Всього за курсом		6	8	76

3.1. Плани лекційних занять

№	Тема заняття / план
Лекція 1	<p>Тема 1. Психологічні передумови формування залежної поведінки План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття залежної поведінки. 2. Об'єкти та форми залежності. 3. Загальні ознаки адитивної поведінки. Стадії та циклічність залежності. 4. Адиктивна установка. 5. Концептуальні моделі адиктивної поведінки. 5.1. Моральна концепція адиктивної поведінки; 5.2 Модель хвороби адиктивної поведінки; 5.3 Симптоматична модель адиктивної поведінки; 5.4 Психоаналітична модель адиктивної поведінки; 5.5 Системно-особова модель адиктивної поведінки; 6. Чинники формування залежної поведінки.
Лекція 2	<p>Тема 5. Психологічна реабілітація залежних членів родини: ефективні інноваційні технології План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи неблагополучних ситуацій різного ступеню у сім'ї. 2. Паралелізм проявів залежності і співзалежності. 3. Паралелізм проявів залежності і співзалежності по фазах перебігу процесів залежності. 4. Психологічна реабілітація залежних членів сім'ї з дітьми.
Лекція 3	<p>Тема 9. Технологія роботи з співзалежними членами родини План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Найбільш поширені тригери рецидиву. 2. 10 кращих навичок запобігання рецидивам. 3. Корекційно-профілактичні методи та техніки роботи з співзалежними членами родини 4. Рекомендації щодо відвідування груп підтримки для запобігання рецидиву

3.2. Плани групових занять

№	Тема заняття / план
Групове заняття 1	<p>Тема 1. Психологічні передумови формування залежної поведінки План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Феномен залежної поведінки в психології та суміжних науках. 2. Об'єкти і форми залежності та проблема вияву проблеми 3. Маркери адиктивної поведінки. 4. Загальна характеристика стадій та циклічність залежності. 4. Феномен «адиктивна установка» та його особливості.
Групове заняття 2	<p>Продовження: Тема 1. Психологічні передумови формування залежної поведінки План</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Концептуальні моделі адиктивної поведінки.

	<p>5.1. Моральна концепція адиктивної поведінки: практичний аспект</p> <p>5.2 Модель хвороби адиктивної поведінки: особливості використання в роботі психолога</p> <p>5.3 Симптоматична модель адиктивної поведінки: аналіз практик</p> <p>5.4 Психоаналітична модель адиктивної поведінки: робота з практичними кейсами</p> <p>5.5 Системно-особова модель адиктивної поведінки: переваги моделі</p> <p>6. Фактори формування залежної поведінки: комплексний аналіз проблеми</p>
Групове заняття 3	<p>Тема 5. Психологічна реабілітація залежних членів родини: ефективні інноваційні технології</p> <p>План</p> <p>1. Психологічний простір та типи неблагополучних ситуацій різного ступеню у сім'ї.</p> <p>2. Паралелізм проявів залежності і спів залежності: загальний аналіз проблеми</p> <p>3. Паралелізм проявів залежності і співзалежності по фазах перебігу процесів залежності.</p> <p>4. Психологічні засади реабілітації залежних членів сім'ї з дітьми: особливості, методи, техніки впливу</p>
Групове заняття 4	<p>Тема 9. Технологія роботи з співзалежними членами родини</p> <p>План</p> <p>1. Найбільш поширені тригери рецидиву та особливості реагування спів залежних членів родини</p> <p>2. Розвиток навичок запобігання рецидивам. Основні методи і техніки психологічного впливу</p> <p>3. Корекційно-профілактичні методи та техніки роботи з співзалежними членами родини</p> <p>4. Організація та ведення груп психологічної підтримки для спів залежних членів родин.</p> <p>5. Консультативна допомога спів залежним членам родини</p>

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни виконується студентами у вільні від аудиторних занять години. Вона включає опрацювання спеціальної літератури, підготовку до групових занять, додаткові завдання.

1. Підготовка до групових занять.
2. Підготовка до написання контрольної роботи.

1. Підготовка до групових занять. На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду та обробленої літератури), вміння формулювати та відстоювати свої думки. Робота на груповому занятті оцінюється за наступними показниками:

а) за наявність лекційного зошиту, наявність та якість відпрацювання в ньому конспектів за всіма заняттями;

б) за підготовлену усну доповідь;

в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття, за доповнення.

2. Підготовка до контрольної роботи. Відповідно до обраної для дослідження проблеми (гіперсексуальність (німфоманія, сатириазис); перегляд порнографії; опіоманія; екстремальна і спортивна діяльність; перегляд спортивних видовищ; ігрова, залежність від азартних ігор; kleпто-, піроманія; симптом «заміщаючого шуму»; «запійне» читання; світські розваги; пристрасть до накопичення; трудоголізм; комп'ютерні ігри; надмірне користування інтернетом; надмірне користування комп'ютером; булімія, анорексія; використання анаболічних стероїдів; алкоголізм; тютюнокуріння; наркозалежність тощо) необхідно розробити корекційно-відновлювальну програму реабілітації для співзалежного члена родини, розраховану на 3 заняття.

В програмі також необхідно зазначити вид родинних зв'язків співзалежного (жінка, мати...), для якого розробляється програма; розписати три заняття, розраховані на 2,5(±0,5) години індивідуальної корекційно-відновлювальної роботи. Вправи, які будуть використані в заняттях обов'язково повинні мати мету на початку їх опису та наявність рефлексії або зворотного зв'язку в кінці.

Робота оформлюється і здається в надрукованому та роздрукованому вигляді, а також завантажується в електронному вигляді в Moodle. Вимоги до оформлення: інтервал тексту 1,5; розмір шрифту 14 кегль, стиль – Times New Roman, поля верхнє/нижнє – 2; ліве – 2,5; праве – 1,5; відступ абзаців – 1,25.

4. Забезпечення освітнього процесу

Для якісного викладання лекційного матеріалу та зручного проведення підгрупових занять аудиторії мають бути забезпечені:

- проєкційним мультимедійним обладнанням (проєктор, екран, ноутбук/комп'ютер); OS: Windows,
- доступом до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; Android, iOS;
- програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet;
- системою електронного навчання Moodle 3.9;

5. Підсумковий контроль: залік

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до освітнього плану у вигляді заліку, в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу. Форма проведення: усна.

Перелік питань до заліку

1. Історичні аспекти формування поглядів на залежну та співзалежну поведінку.

2. Поняття залежної поведінки.
3. Об'єкти та форми залежності.
4. Загальні ознаки адиктивної поведінки.
5. Стадії та циклічність залежності.
6. Адиктивна установка.
7. Концептуальні моделі адиктивної поведінки.
8. Моральна концепція адиктивної поведінки;
9. Модель хвороби адиктивної поведінки;
10. Симптоматична модель адиктивної поведінки;
11. Психоаналітична модель адиктивної поведінки;
12. Системно-особова модель адиктивної поведінки;
13. Чинники формування залежної поведінки.
14. Організація наркологічної допомоги в Україні.
15. Сучасні погляди щодо формування патологічної залежності від психоактивних речовин, роль біологічного та психологічного.
16. Біопсихосоціальна модель розвитку залежностей.
17. Визначення понять: “співзалежність”, “залежність”.
18. Соціальний аспект проблеми алкоголізму та наркоманії.
19. Поняття про епідеміологічно значущі види залежностей.
20. Основні концепції розвитку наркотичної залежності (генетичні, поведінкові, психологічні).
21. Синдром психічної залежності.
22. Синдром фізичної залежності.
23. Основні прояви абстинентного синдрому.
24. Клінічні стадії розвитку залежностей.
25. Загальний перебіг наркологічних захворювань: гостра інтоксикація, зловживання, синдром залежності, стан абстиненції, ускладнення.
26. Медико-психологічні стадії розвитку залежностей.
27. Поняття відставленого абстинентного синдрому та його значення в реабілітації наркозалежних хворих.
28. Роль лабораторних методів обстеження в наркології.
29. Роль фармакотерапії в лікуванні хімічнозалежних осіб.
30. Алкоголізм (клініка, діагностика, перебіг, стадії, реабілітація).
31. Загальні клінічні ознаки залежності від психостимуляторів.
32. Політоксикоманії та інші види хімічної залежності.
33. Загальна характеристика нікотинізму.
34. Особливості лікування та реабілітації хімічнозалежних осіб з обтяженням соматичними видами захворювань, ВІЛ та СНІДом.
35. Застосування програм зменшення шкоди при поєднанні опійної наркоманії та ВІЛ (СНІДу).
36. Вікові, статеві та гендерні аспекти формування залежностей.
37. Особливості формування та перебігу залежності у жінок та їх терапія.
38. Особливості формування та перебігу залежності у дитячому й ранньому підлітковому віці.

39. Особливості формування та перебігу залежності в середньому та похилому віці.
40. Поняття психологічного дефіциту при залежностях.
41. Критерії клінічної діагностики хімічної залежності.
42. Нехімічні залежності та їх види.
43. Діагностика зловживання наркотичними речовинами. МКХ-10.
44. Методи патопсихологічної та клінічної діагностики наркотичної залежності та залежної поведінки.
45. Приховані ознаки встановлення вживання індивідом психоактивних речовин.
46. Експертиза алкогольного і наркотичного сп'яніння: показання, нормативно-правове обґрунтування.
47. Правовий аспект здійснення експертизи алкогольного та наркотичного сп'яніння.
48. Використання лабораторних досліджень для здійснення експертизи сп'яніння.
49. Порядок направлення та показання для здійснення судової наркологічної експертизи.
50. Процедура призначення хворим на алкоголізм та наркоманію примусових заходів медичного характеру.
51. Патопсихологічні порушення при наркоманіях.
52. Патопсихологічні порушення при алкоголізмі.
53. Особливості медико-психологічних порушень при алкоголізмі.
54. Роль і функції емоцій як психічного процесу.
55. Поняття про емоційну регуляцію поведінки.
56. Психологічні механізми формування залежної поведінки.
57. Когнітивні особливості залежних осіб. Поняття про захисні механізми особистості.
58. Стадії залучення до хімічної залежності.
59. Поведінкові патерни при формуванні залежностей.
60. Поняття наркотичного бар'єру.
61. Ознаки початку формування залежності.
62. Поняття співзалежності.
63. Визначення поняття залежність. Психологічна сутність залежності.
64. Теоретичні концепції феномену залежності.
65. Види класифікацій залежностей
66. Причини і механізм формування адиктивної (залежної) поведінки.
67. Динаміка формування залежності.
68. Фактори, що детермінують залежну поведінку (біологічні, соціальні, особистісні).
69. Типи сімейного виховання, що підвищують ризик формування залежної поведінки.
70. Групи ризику щодо формування алкогольної залежності.
71. Генетичні, середовищні, сімейні чинники вживання алкоголю.

72. Мотивація вживання алкоголю.
73. Особливості надання психологічної допомоги особам, які мають алкогольну залежність.
74. Мотивація до азартних ігор, чинники залежності
75. Соціально-психологічні наслідки залежності від азартних ігор
76. Психологічна допомога залежним від гемблінгу
77. Позитивний та негативний наслідки користування Інтернет
78. Особистісні порушення осіб, залежних від Інтернет
79. Профілактичні заходи попередження інтернет-залежності серед дітей та підлітків.
80. Методи лікування Інтернет-залежності
81. Особливості лікування різних форм залежності.
82. Принципи надання психологічної допомоги при різних формах залежності.
83. Типи неблагополучних ситуацій різного ступеню у сім'ї.
84. Паралелізм проявів залежності і співзалежності.
85. Паралелізм проявів залежності і співзалежності по фазах перебігу процесів залежності.
86. Психологічна реабілітація залежних членів сім'ї з дітьми.
87. Найбільш поширені тригери рецидиву.
88. 10 кращих навичок запобігання рецидивам.
89. Корекційно-профілактичні методи та техніки роботи з співзалежними членами родини.
90. Рекомендації щодо відвідування груп підтримки для запобігання рецидиву.

Типовий заліковий білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Спеціальність **053 Психологія**

Триместр: 5

Навчальна дисципліна **«Технології роботи із залежними та спізалежними членами родини»**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Моральна концепція аддиктивної поведінки (10б.).
2. Поняття психологічного дефіциту при залежностях (10б.).
3. Психологічна реабілітація залежних членів сім'ї з дітьми (10б.).

Затверджено на засіданні

Протокол № ___ від «___» _____ 2022 року

Завідувач кафедри психології

І. П. Лисенкова

Екзаменатор

І. В. Астремська

(підпис)

Проведення підсумкового контролю знань. Результатом вивчення дисципліни виступає залік. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру, становить 70 балів. На заліку максимальна кількість – 30 балів.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Форма контролю	Максимальна оцінка	Кількість заходів	Сума балів
4-5 трисеместр			
Відповіді на групових заняттях	10	4	40
Контрольна робота	30	1	30
Загальна кількість балів			70
Залік V семестр			30
Всього			100

Пояснення щодо критеріїв оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали
1. Бали за відповіді на групових заняттях	
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки. Вдало доповнює відповіді інших студентів.	9-10
Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	7-8
Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	5-6
Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується	3-4

необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	
Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	1-2
Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.	0
2.Бали за написання контрольної роботи	
Відповідно до обраної для дослідження теми, студентом здійснено ґрунтовний аналіз теоретичної літератури з проблеми залежності (обраного виду) та можливостей її корекційно-відновлювальної роботи. Розроблено матеріал, самостійно зроблено його узагальнення. Роботу оформлено відповідно до вимог.	25-30
Відповідно до обраної для дослідження теми, студентом здійснено ґрунтовний аналіз теоретичної літератури з проблеми залежності (обраного виду) та можливостей її корекційно-відновлювальної роботи. Роботу оформлено загалом відповідно до вимог з деякими неточностями.	17-24
Студентом здійснено неповний аналіз теоретичної літератури з проблеми залежності (обраного виду) та можливостей її корекційно-відновлювальної роботи. При оформленні роботи порушено багато вимог.	6-16
Студентом фрагментарно здійснено аналіз теоретичної літератури з проблеми залежності (обраного виду) та можливостей її корекційно-відновлювальної роботи. При оформленні роботи порушено багато вимог.	1-5

Методи навчання та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

ПРН	Методи навчання	Матеріально-технічне забезпечення
ПРН1	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Zoom; система електронного навчання Moodle 3.9
ПРН4	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	
ПРН5	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	
ПРН6	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	
ПРН8	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-	

	рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	
ПРН9	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	
ПРН13	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, рішення ситуаційних задач	

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Догляд та лікування споживачів наркотиків / За заг. ред. Дж. Нептон. К., 2018. 232с.
2. Максимова Н. Ю., Толстоухова С. В. Соціально-психологічний аспект профілактики адиктивної поведінки підлітків та молоді. К., 2018. 200 с.
3. Оржеховська В. М. Методика позбавлення неповнолітніх наркогенних звичок: Методичний посібник. К.: ІСДО, 2018. 260 с.
4. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя у молоді / О. Яременко, О. Балакірева, Н. Бутенко, О. Вакуленко та ін. К.: Український інститут соціальних досліджень, 2019. 111с.
5. Суценко Л. П. Соціальні технології культивування здорового способу життя людини. Запоріжжя: ЗДУ, 2019. 308 с.
6. Формування здорового способу життя: Навч. посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації державних службовців / О.Яременко, О.Вакуленко, Л.Жаліто, Н.Комарова та ін. К: Український інститут соціальних досліджень, 2018. 232с.

Допоміжна література

1. Багучарова О.І. Здоров'я в структурі життєвих перспектив сучасної молоді. *Психологія. Збірник наукових праць*. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, Випуск 17, 2018, С. 210-213.
2. Бугайова Н.М. Психологічні закономірності розвитку адикцій в онтогенезі. *Проблеми загальної та педагогічної психології*. 2010. Т XII, ч.4. С. 48–57.
3. Золотова Г. Д. Особливості соціально-педагогічної профілактики адиктивної поведінки серед дітей групи ризику. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2010. № 9 (196). С. 92-101.
4. Лютий В.П. Профілактика соціально-прийнятних видів адиктивної поведінки підлітків та молоді. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Збірник наукових праць*. Вип. 16. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. С. 222-231.

5. Михайлишин У. Б. Психологічні особливості адиктивної поведінки студентів. *Теоретичні і прикладні проблеми психології* : зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Северодонецьк : Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2018. № 3(47). С.110-119.

6. Михайлишин У. Б. Теоретичний аналіз проблеми впливу конформізму на виникнення адиктивної поведінки студентів. *Теоретичні і прикладні проблеми психології* : зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Северодонецьк : Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2019. № 1(48). С.143-149.

7. Психологія деструктивних культів: профілактика і терапія культових травм. *Журнал практичного психолога. Спец. випуск*. К., 2021. № 12. С.23-28.

8. Щелкунов А.О. Психологічна і педагогічна структура динаміки розповсюдження наркоманії та шкідливих звичок серед школярів різних вікових груп. *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2019. № 17. С. 38-47.

9. Mykhailyshyn U. B. Theoretical and methodological research on the determinants of the students' addictive behavior occurrence. *Problems of Modern Psychology* : Collection of research papers of Kamianets Podilskyi National Ivan Ohienko University, G. S. Kostyuk Institute of Psychology of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine / scientific editing by S. D. Maksymenko, L. A. Onufrieva. Issue 41. Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2018. P. 176–187

Інформаційні ресурси

1. Вакуліч Т.М. Особливості сімейних стосунків у родинх співзалежних/ Наукові праці МАУП, 2009, вип. 1(20), с. 134–139. Режим доступу: <http://journals.maup.com.ua/index.php/psychology/article/view/1724/2164>

2. Михайлишин У.Б. Основні підходи до дослідження залежної поведінки. Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/42749/1/ОСНОВНІ%20ПІДХОДИ.pdf>

3. Горобей М.П. Проблеми шкідливих звичок і залежностей студентів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2011_11/11gmphds.pdf